

STATISTIK

nr. 2 - 2005
juni

— et blad fra Finnmark revy- og teaterverksted

Et komma er satt

Søndag 17.04. om formiddagen var det dørgende stille på idrettshallen i Honningsvåg. Ikke så uvanlig kanskje siden de aller fleste søndagsformiddager er stille både der og de fleste andre steder. Men stillheten denne søndagsmorgenen var spesiell, for den fulgte i kjølvannet på tre dager med stormende jubel og livsglad aktivitet. Barn og unge fra hele fylket hadde nettopp avsluttet Finnmark Kulturskolefestival. De var på tur hjem i buss, og for de som møtte opp på idrettshallen denne formiddagen gjensto bare en ting, å ta ned sceneriggen og skyssse våre utmerkede teknikere av gårde. Men i stillheten som regjerte før høyttalere ble lempet og stativ ble smelt ned i sine flight caser kunne man fornemme avtrykket av en stor, myk men samtidig spenstig og energisk glede som hadde fylt dette rommet i løpet av de dagene denne festivalen hadde vart. Få ting er så livgivende som barns utstråling, giverglede og sjarm.

Nå to måneder etterpå er kulturskolefestivalen et minne vi vil ta vare på.

Som en av tre hovedarrangører (sammen med Nordkapp Kulturskole og Norsk kulturskoleråd avd. Finnmark) var dette arrangementet viktig for Finnmark revy – og teaterverksted. Vi fikk endelig anledning til å gjøre konkret nytte for oss og vise at denne institusjonen kan gjøre en jobb for kulturlivet i Finnmark. Kulturskolefestivalen ga oss kanskje sjansen til å vise selve essensen av hva FRTV er ment å skulle gjøre, nemlig å samle folk og skape arenaer for positive kulturelle møter. Vi satt igjen med en følelse av at det var vellykket denne

Drager over Nordkapp under kulturskolefestivalen.

gangen. Tilbakemeldingene fra deltagerne understreker dette.

Et år som prosjektleder for FRTV er snart tilbakelagt for undertegnede. Kulturskolefestivalen har vært en hovedbeskjeftigelse i denne tiden og gitt arbeidet retning og mening. Oppgaven har nemlig i stor grad vært, og er fremdeles, å gi dette prosjektet et konkret innhold det er mening i. Hvorvidt vi har lyktes i dette forsettet så langt må selvfølgelig vurderes; til beste for Finnmark – revy og teaterverksted og derigjennom revy – og teaterlivet i Finnmark. Prosjektet har aldri vært noen fiks ferdig størrelse med alle former ferdig laget fra unnfangelsen av. Diskusjonen har vært lang og til dels hard, særlig på bakgrunn av hvor barnet skulle bo. Den debatten tror undertegnede vi langt på vei har lagt bak oss. Det som er viktig å diskutere nå er hva dette verkstedet skal være og inneholde. Året vi har bak oss og de erfaringene som er gjort i løpet av den perioden må danne grunnlaget for den diskusjonen. Så må målet være å stake ut kursen videre i bestrebelsene på å bli en stadig mer potent ektemake til revy-

og teaterlivet i Finnmark.

Et av de konkrete resultatene av jobben som er gjort er Statista som du holder i hånda (eller leser på nett) i dette øyeblikk. Dette nummeret henter naturlig nok inntrykk fra den tidligere omtalte kulturskolefestival gjennom tekst og bilder. I tillegg har vi besøkt Samovarteateret i Kirkenes og pratet om hva som skjer etter brannen på Malmklang. Russerevyen i Hammerfest hadde urpremiere i april, det fortjener honnør og oppmerksomhet.

Vi i Finnmark revy – og teaterverksted ønsker dere alle en riktig god sommer! En ekstra god hilsen går til de som skal delta på norsk revyfestival på Høylandet og andre festivaler i sommer og representere fargene til Finnmark ute i den store verden.

På gjensyn etter sommerferien!

Hilsen Øystein Skårset

Forside:
Samovarongan på scenen under kulturskolefestivalen.
(Foto: Øyvind Bye Skille)

Samovarteateret – opp av asken

Rå ruin, en samovar og to fektmasker alene igjen etter brannen.

Samovar (Russisk tekoker) betyr sjølkoker. Den er varm, vakker å se på, noe man kan fylle opp i og tappe ut av. Og så småputrer den hele tiden. Slik mener vi at et teater også bør fungere, derfor Samovarteateret.

Disse ordene står å lese på hjemmesidene til Samovarteateret. I 15 år har det sydet og boblet rundt teateret. I februar i år fikk Samovarfolket en alvorlig knekk da det tok fyr i det ærverdige kulturhuset Malmklang i Kirkenes. Brannen ble fatal og slukte så å si alt teateret hadde i sitt eie. Verdier for 4 – 5 millioner kroner foruten historiske og kulturelle verdier som vanskelig lar seg måle i penger gikk tapt. Dessuten måtte alt av produksjoner og forestillinger avlyses eller skytes ut i tid. Samovarteateret går en svært uviss tid i møte og kjemper nå for sin videre eksistens både på kort og lang sikt. I det herrens år 1990

seilte grunnlegger, ildsjel, skuespiller, instruktør og energibunt Bente Andersen inn mot Kirkenes med et brennende ønske om å skape sitt eget teater fra bunnen av. Hun var nylig utdannet fra teaterskole i København og hadde fått et svært forlokkende tilbud om videre studieopphold i Canada av sin daværende lærer.

– Jeg ville ikke dit. Kan hende jeg hadde lært en hel masse og fått drøssevis med erfaring. Men det var til Kirkenes hvor jeg hadde vokst opp jeg skulle, utålmodig etter å komme i gang med å oppfylle en drøm. Jeg ville prøve ut alle sidene ved å drive på med teater med det samme, en mulighet man ikke får ved et institusjonsteater der hensyn til økonomi styrer hva man gjør i mye større grad enn hos en profesjonell friteatergruppe som oss.

Bente Andersen gløder når hun snakker om sitt livsverk som på ingen måte har vært noe enkelt

byggesett å montere opp. Sammenhengende økonomisk smalhans, mye jobbing for å bli akseptert som et profesjonelt teater og som en viktig bidragsyter til samfunnet generelt, mange usikkerhetsmomenter i gjennomføring av prosjekter er stikkord for tilblivelsesprosessen. Bente har aldri gitt opp.

– Samovarteateret har en viktig posisjon, lokalt, regionalt og nasjonalt. Jeg tror vi trygt kan si at vi er en av de eldste profesjonelle frigrupper i Norge i dag. Vi ligger geografisk sett langt unna det meste, noe som på mange måter er eksotisk i teatersammenheng. Vi bruker aktivt historier fra vårt eget nærområde i våre forestillinger, som med få unntak er bygget opp fra grunnen av oss selv. Vi er på mange måter bortskjemt og får gjøre ting vi har lyst til og gløder for uten at pengene får dominere totalt. Hele tiden forsøker vi å utvikle

nye fortellermåter, integrere fysiske uttrykk med tekst; bruke dans, sang, musikk som for øvrig også i de aller fleste tilfeller har vært komponert til Samovarteaterets forestillinger. De nære, ekte historiene om enkeltskjebner i det store bildet står sentralt for oss, og målet vårt er bestandig å levendegjøre historiene under vår himmel og med våre virkemidler. Alt dette er med på å gjøre Samovarteateret til et levende, spennende og interessant teater.

Samovarteateret er på ingen måte noen enmanns/kvinnesbedrift i dag. Siden 1993 har Turid Skoglund vært tilknyttet bedriften som skuespiller og instruktør. Flere andre har vært og er knyttet til Samovar som skuespillere, teknikere, musikere for kortere eller lengre perioder. Ingen legger teateret bak seg for godt når engasjementet er over. Samovarfamilien er stor. Og den har vokst år for år gjennom et grundig teaterskoleopplegg som tilbys barn fra 7 år og opp til 18-årsalderen.

– Da vi startet opp var nok det å jobbe med barn og unge ikke helt stuereint i teatermiljøet. Hvordan var det liksom mulig å kalle seg et profesjonelt, seriøst teater når man befattet seg med bråkete unger og skulle ha dem til å stå på scenen? Bente smiler skjævt. – I dag er det annerledes, og jeg vet at er det noe som har gitt meg noe, så er det å jobbe med ungene og ungdommene. De har holdt meg frisk og rask både i hode og kropp. Det merkes, spesielt nå når jeg begynner å bli voksen

Sigurd Rafaelsen er et ekte Samovarbarn som fra han var 7-8 år har sugd til seg saften fra Samovarteaterets skole. I dag har han siviltjenesten sin ved teateret og er krystallklar på betydningen av det han har vært med på. – Samovarteateret er grunnmuren i kulturlivet her i Sør-Varanger. For meg personlig har opplæringen betydd en utvikling av evnen til selvstendighet, å være meg selv og stå for det jeg mener. Gutten fester sine øyne åpent og ærlig i undertegnede og man kan ikke annet enn tro ham på hans ord. Og man kan ikke annet enn smile med når Sigurd forteller om sin rolle i syvårsalderen som alv i ”En midtsommernatts drøm” av Shakespeare da han sammen med to, tre andre skulle komme inn å strø gullglitter på scenen. Da alle var ferdige tok han seg like godt en ekstra runde og strødde mer. – Mitt gyldne øyeblikk med berømmelse, ett av mange i Samovars historie. Rundt seksti barn har det vært plass til i teaterskolen. Årets kull har som resten av virksomheten hatt en veldig trasig vår. De skulle sette opp

”Ronja Røverdatter”. Det ble det ikke noe av.

Malmklang

Natt til 12. februar i år begynte det å brenne inne på Malmklang, som siden 1957 har vært Kirkenesbefolkningen sitt ubestridte kulturhus, og som også har hatt besøk av uttallige gjestende kunstnere og artister i årenes løp. Kulturlivet i Kirkenes generelt led et stort tap. For Samovarteateret var det en katastrofe.

Andersen og Rafaelsen tar Statistas utsendte med inn i bygget og viser rundt. Vi får med oss en lommelykt og går inn i et tomt, mørkt skall. Det er ryddet opp etter brannen, men eimen av røyk og ild drives inn i vårt sanseapparat for ettertrykkelig å slå fast det inntrofne.

– Det var et sjokk, en helt uvirkelig hendelse, et bråstopp i en stor del av tilværelsen.

Bente kikker seg tankefullt rundt i de nakne, kalde, gråsvarte lokalene som huset hennes drøm fra femten år tilbake.

– Alt gikk tapt, absolutt alt. Scenografi, kostymer, lyd -

Fra oppsetningen *Historier fra en glemt koloni*.

Bente Andersen og Sigurd Rafaelsen tenker rundt Samovarteaterets framtid

og lysutstyr, dokumentasjon, musikkproduksjon... forsikringen dekker en del, men det er uvisst hvor mye. Kanskje jeg må ta meg en advokat, sier hun lakonisk.

– Vårt ønske og vår innstilling i forhold til Malmklang nå er å få bygget ut sceneområdet slik at det møter moderne krav til standard som settes av for eksempel Riksteateret og Hålogaland teater. Det må brukes penger på å gjøre dette til et funksjonelt og moderne scenehus samtidig som man tar vare på tradisjonen og stoltheten som ligger i bygget. Dette er ikke bare for Samovarteaterets del. Det aller meste av kulturlivet i Kirkenes er berørt av dette og helt avhengige av et oppegående Malmklang.

Mens de venter må Samovarteateret ha et annet tilholdssted som kan møte deres akutte behov.

– Vi har sett oss ut den gamle svømmehallen. Der må det legges et gulv, og vi må få skaffet oss en scenerigg. Slikt koster penger, og i øyeblikket er jeg en smule pessimistisk i forhold til kommunens vilje til å spytte i

dette prosjektet. Men dersom Samovar blir stående uten et lokale som duger i de årene vi skal vente på Malmklang vil ubotelig mye gå tapt av alt vi har opparbeidet. Teaterinteressen blant barn, unge og voksne står på spill, kunnskap som har bygget seg opp, kulturen for å oppleve og skape teater. Dersom alt dette blir gående uten næring de neste to, tre, fire årene må vi begynne helt på nytt. Det er et skrekkszenarium vi ikke kan leve med, avslutter Bente Andersen bestemt og innett.

Malmklang skal bygges opp igjen

Torodd Eriksen er seksjonsleder for kultur i Sør-Varanger kommune. Han skulle også veldig gjerne vært brannen foruten, en brann han karakteriserer som et hardt slag for kulturlivet i kommunen.

– Men meldingen fra det offentlige i Sør-Varanger er krystallklar: Malmklang skal bygges opp igjen og rustes til å møte de moderne krav som stilles til et kulturhus. Formannskapet har vedtatt at prosjektet skal utredes, og det hersker en vilje til

og erkjennelse av at det i denne situasjonen må handles raskere og mer resolutt enn under en mer normal tilnærming til et nytt kulturhus. Jo lenger tid som går desto større blir de ”kulturelle skadene”. Derfor er det viktig å få satt prosessen på skinner så snart som mulig. Kanskje kan byggingen komme i gang i løpet av neste år.

Når det gjelder Samovarteaterets behov for tilholdssted i ventetiden er Eriksen forståelsesfull men ikke så optimistisk.

– Det vil være en tragedie hvis Samovar går dukken med for eksempel kanskje en av de beste teaterskolene for barn og unge i landet p.g.a. det som har skjedd. Ingen her ønsker det. Den politiske viljen til å hjelpe er stor, men den økonomiske evnen er liten. Svømmehallprosjektet er blitt dyrere og mer komplisert enn antatt. Jeg ser for meg at kommunen må foreslå å legge til rette på annen måte for Samovarteateret.

Vi i Finnmark revy – og teaterverksted ønsker alt det beste for gjenoppbyggingen av Malmklang. Samtidig håper vi for alles del at Samovarteateret sikres muligheten til å drive videre under forsvarlige, fysiske rammer i årene som kommer. Det vil være et stort tap for lokalsamfunnet, men også i høyeste grad for Finnmark i sin helhet dersom varmen fra samovaren i Kirkenes skulle skrus av. Ja kanskje Finnmark fylkeskommune også skulle kikke litt inn i denne saken og se om de kunne bidra med noen kroner for å sørge for at så ikke skjer...

Kulturskolefest på 71 grader nord

250 barn, unge og voksne fra 10 av fylkets kulturskoler var samlet til fest i Honningsvåg 14. - 17. april. Finnmark kulturskolefestival 2005 – BREAK A LEG - ble tre dager med gnistrende kulturell aktivitet. Deltagerskolenes egne forestillinger, kursvirksomhet med dyktige instruktører og sosialt samvær innenfor en intim og inkluderende ramme, dette var hovedingrediensene i et svært vellykket arrangement.

– Det skal være moro å delta. Det er det viktigste, sier ingen ringere enn Fridtjof Nornes, kanskje bedre kjent som den ene halvdel av duoen Joffen og Laffen.

Han står midt oppi innøving av et lite revynummer med festivaldeltakere fra Alta og Måsøy kommune, et av mange møter på tvers av kommunegrensene i Finnmark denne helgen.

Nornes var en av kursinstruktørene som var i aksjon på festivalen, som altså foregikk i Nordkapp kommune. Kurset hans, revysnekring, ga deltagerne en liten smakebit på hva som kreves for å stå på scenen og lokke frem latteren hos folk. Og i løpet av tre kursøkter hadde deltakerne lært så mye om denne delen av snekkerfaget at de kunne presentere et lite knippe revynummer som framskaffet

Finmark kulturskolefestival 2005

Tidspunkt: 14. - 17. april 2005

Sted: Honningsvåg

Antall kulturskoler: 10

Antall deltakere totalt:

ca. 250

de helt store latterkulene hos publikum på den avsluttende seansen lørdag kveld.

Revysnekregjengen var ikke de eneste som hadde det moro på kurs. Drøyt hundre av festivaldeltakerne fikk utfolde seg innen teatersport, dans, teater, musikk og film foruten det nevnte revysnekrekurset. Alle kursene tok utgangspunkt i at deltagerne skulle være skapende, arbeide sammen og bruke sin fantasi til beste for helheten. Til tross for den relativt korte tiden som var avsatt til kurs virket det som de i aller høyeste grad hadde sin misjon; som et lite jordbær, et sukkertøy, en inspirasjon å ta med seg på veien videre.

Den største og beste karamellen i festivalen var likevel at alle kulturskolene hadde med seg hver sin forestilling som ble vist for de andre, og kulturskoleelevene imponerte stort i et vidt spekter av forskjellige uttrykk. Vi fikk oppleve spektakulær nysirkusakrobatikk og storslått dans. Vi fikk se reinspikka revy, dukketeater og musikkinnslag. Og vi fikk servert kraftfullt, morsomt og rørende teater. Kulturskolene i Finnmark fikk til fulle vist at det bor talent, vilje skapertrang og ikke minst glede ved å holde på med kulturaktiviteter. At de legger ned et viktig og stort arbeid blant barn og unge er hevet over enhver tvil

Dag Broch, leder for Norsk Kulturskoleråd avdeling Finnmark, mener kulturskolefestivalen er en svært viktig happening for kulturskoleelevene.

– Kulturskolefestivalen vil bli en flott møteplass for kulturskolefolk. Her får de selv vist fram hva de jobber med, samtidig som de får se hva de andre kulturskolene driver med. Det er også en unik mulighet til å bli kjent med hverandre og knytte kontakter på tvers av geografiske og kulturelle grenser, sier Broch. Etter årets vellykkede festival ser han ingen grunn til å avslutte tradisjonen med en egen kulturskolefestival hvert andre år.

– Nei, Finnmark kulturskolefestival er

kommet for å bli. Nå planlegges den neste festivalen i Vadsø i 2007 og i Hammerfest i 2009.

Et syn som svever på undertegnedes netthinner etter denne festivalen er dragene over Nordkapp. Et gigantisk gruppearbeid fant sted på det sagnomsuste platået da 250 stykker ble delt i grupper for å lage dragere, igjen på tvers av geografiske og kulturelle grenser. Mange av dem fløy slik dragere skal over verdens tak og utgjorde et verdig bilde på hva kultur gir oss: Luft under vingene og evnen til å se ting i perspektiv.

Russerevy i Hammerfest

25. april hadde Hammerfestrussen premiere på revyen "VÅRRES PERSPEKTIV". Forestillingen inneholdt 16 nummer, og vil uten tvil stå igjen som et av årets kulturelle høydepunkt i Hammerfest. Det ungdommen viste oss denne kvelden hadde høy kvalitet, og fenet både store og små. Fulle hus alle dagene (samt ekstra forestilling) vitner om at publikum satte pris på at russen etter 30 år uten russerevy endelig inntok revyscenen igjen.

Ungdommene sprudlet av spilleglede der de viste oss deres perspektiv på det som foregår i byen. Vi fikk se service på sitt verste (eller var det sitt beste?) både fra Peppes og fra en lokal kjøpmann. Lærerne på videregående ble selvfølgelig harselert med, og utelivet i Hammerfest fikk seg et kraftig spark bak. Fotballgutta var kun opptatt av muskler og utseendet, og foreldre kan visst til tider være en smule letturt. Russen kom med mange gode poenger, og skuespillerne var sikker og god i fremførelsen. Alt i alt klarte russen å vise oss en underholdende forestilling med god variasjon og mye humor.

Å trekke fram enkeltnummer i en slik sammenheng skal man kanskje være forsiktig med, men nummeret "ung i dag" må nevnes spesielt. Skuespillerne tok her for seg hvordan det er å være ung i Hammerfest i dag. En sterk tekst med et

Alle foto: Helle Østrvik

sterkt budskap. Undertegnede hadde frysninger stort sett gjennom hele sangen, og da jeg gikk hjem etterpå var det dette nummeret som hadde gjort sterkest inntrykk. Ikke fordi nummeret var særlig humoristisk, men fordi ordene og budskapet så til de grader snek seg inn i hjerterota og ble sittende der. Et modig, annerledes og svært aktuelt nummer. Slike nummer er med på å utvikle revybegrepet i positiv retning, og bør være en inspirasjonskilde til alle som

jobber med revy.

Det samarbeidet russen 2005 og ungdomstjenesten i Hammerfest har hatt i dette prosjektet bør gå fremfor som et godt eksempel på hva man faktisk kan oppnå når prosessen er god.

Gratulerer til Hammerfestrussen. Måtte dette bli en langvarig tradisjon.

RUSSEN I HAMMERFEST RULER!

Samler revy- og teaternyheter

På Finnmark revy- og teaterverksteds nettsider er det nylig startet en ny underside kalt "Glimt fra media". Her vil prosjektlederen prøve å legge ut pekere til revy- og teaterrelaterte nyheter. Dere er alle velkomne til å tipse om nyheter som kan legges inn på denne samlesiden.

For de som ikke har fått det med seg, Finnmark revy- og teaterverksted har internettdressen <http://finnmark.revyverksted.no>

Styremøte i FRTV

Tirsdag 31.05. hadde styret i FRTV møte for å diskutere verkstedets situasjon og vei videre.

I løpet av året har styret hatt fire møter. Det har tatt litt tid for folk å bli kjent, men det begynner å løsne og på denne siste dagen i mai var vi samlet i Vadsø. Ideer til satsningsområder for FRTV ble luftet og flere gode tiltak ble lansert. Etter hvert som tiltakene materialiserer seg vil alle interesserte få høre mer.

Disse sidene er sammen med dette bladet en av flere kommunikasjonskanaler ut til alle entusiaster rundt om i fylket. Lurer du på noe, ønsker du å melde deg på noe i regi av FRTV, som oftest finner du info om det på nettsidene.

Med i styret er: Stig Hansen (styreleder), Marianne Pedersen (fylkeskommunen), Dag Broch (Norsk kulturskoleråd avd. Finnmark), Pål Riise (revylagene), Odd Rune Hansen (revylagene) Elin Danielsen (Hats).

På møte i Vadsø var Elin med på telefon og Odd Rune var forhindret fra å komme.

Dette er siste nummer før sommeren.

Kom gjerne med tips og ideer til bladet.

STATISTA

Statista er laget av Finnmark revy- og teaterverksted.

*Tekst og foto:
Øystein Skårset
Grafisk oppsett og foto:
Øyvind Bye Skille*

Finnmark revy- og teaterverksted
Postboks 177
9751 Honningsvåg
Tlf: 78 47 65 62
Mob: 90 72 01 90
E-post:
oystein.skarsset@nordkapp.kommune.no
Web: <http://finnmark.revyverksted.no>

”Kultur handler om selve livet”

(fra Nordnorsk Kulturhistorie)

Idrett og kultur har alltid vært viktige områder i SpareBank 1 Nord-Norges samfunnsengasjement. Som en aktiv nordnorsk bank ønsker vi å støtte idrett og kultur på alle nivå, stort som smått.

Kultur- og idrettsarrangementene er en viktig del av hjertet i vår langstrakte landsdel. Derfor støtter SpareBank 1 Nord-Norge slike arrangementer. En rik og levende kultur skaper trivsel og tilhørighet.

Engasjement skaper tilhørighet!